



23.2.2011

Eamiálbmogiid osolašvuoda galgá sihkkarastit davvi dimenšuvnna ovttasbarggus

Otne nogai nubbi davvi dimenšuvnna parlamentáralaš forum. Forumas sámi parlamentáralaš rádi (SPR) ovddastii Suoma sámedikki ja SPR ságajodiheaddji Klemetti Näkkäljärvi. Forum sáddii nana signála davvi dimenšuvnna ovttasbargui oassálasti stáhtaide. Foruma loahppaárvalusas gáibiduvvui, ahte stáhtat ovttasbarggus eamiálbmogiiguin ráhkadit málle, mo eamiálbmogiid oassálastin- ja váikkuhanvejolašvuodát sihkkarastojit davvi dimenšuvnna ovttasbarggus” muitala Näkkäljärvi, gii lei SPR:a ja eamiálbmogiid áidna ovddasteaddjin ráhkadeamen foruma loahppaárvalusa.

Davvi dimenšuvdna (DD) lea ovttasbargu njealji dásseárvosaš oassebeali Eurohpa Uniovnna, Ruošša, Norgga ja Islánda gaskkas. Eatnandiedalaččat Davvi dimenšuvnna guovlu gokčá Oarjedavve-Ruošša, Nuortameara ja árktalaš guovlluid, fárus maiddá Barentsguovlu. Ovttastuvvan stáhtat ja Kanada leat davvi dimenšuvnna dárkojeaddjieriikkat. Davvi dimenšuvnnas leat njeallje guoibmevuoda: biras-, sosiála- ja dearvvasvuolta-, johtalus- ja logistihkka- sihke kulturguoibmevuolta. Vuosttas davvi dimenšuvnna parlamentáralaš foruma dollui Brysselis jagi 2009. Sámit oassálaste forumii SPR:a ja árktalaš parlamentarihkáriid bissovaš komitea bokte.

Parlamentáralaš forum evttoha eamiálbmogiid vuoigatvuodaid vuhtiiváldima davvi dimenšuvnna barggus. ”Lean hui duhtavaš foruma loahppaárvalussii ja SPR barggai olu loahppaárvalusa ovdii. Čállingotti álgomuttu evttohusas loahppaárvalussan ii lean álggos sátnige eamiálbmogiid vuoigatvuodain. Dál eamiálbmogiid vuoigatvuodát leat vuhtiiváldon viidát loahppaárvalusas ja dan guoibmevuotaprográmmain. Lea dehalaš, ahte eamiálbmogiid vuoigatvuodát vuhtiiváldojit horisontálalaččat ” muitala Näkkäljärvi duđavažžan.

Forum gáibida loahppaárvalusas, ahte davvi dimenšuvnna ja eamiálbmogiid gaskasaš ovttasbarggu galgá lasihit ja čiekŋudit. Birasguoibmevuodas forum ávžžuhii stáhtaid sihkkarastit eamiálbmogiid vuoigatvuodaid ovddidettiin ođasmuvvi energijja. Lassin luondduressaid ávkingeavaheamis galgá giddet erenomáš fuopmášumi eamiálbmogiid vuoigatvuodaide ja kultur- ja birasváikkuhusaide. ”Lean erenomáš duhtavaš go loahppaárvalusas gáibiduvvui, ahte ođasmuvvi energijjahámiid ja luondduressaid ávkingeavaheapmi eai oaččo átit eamiálbmogiid vuoigatvuodaid. Maiddá Ruošša stáhta dohkkehii dás namuhuvvon hábmemiid. Bieggafápmorusttegat leat birra sámequovllu áitán boazodoalu. Luondduressaid ávkingeavaheapmi, nugo oljju bovren, erenomážit Ruoššas lea áitán mánggaid eamiálbmogiid áigáiboađu ja kultuvrra jotkkolašvuoda. Sávvamis loahppaárvalus vuhtiiváldo Ruošša energijapolitihkas. ” Näkkäljärvi muitala.

Forum evttohii, ahte sosiála- ja dearvvasvuotaguoibmevuhtii váldošii ođđa oassi, mii guoská árbevirolaš ealáhusaid sihkkarastima ja ovddideami. ” Dát lea oalle dehalaš evttohus. Árbevirolaš ealáhusaid heajos gánnáhahttivuolta ja ealáhusaiguin barganeavttuid hedjoneapmi leat dagahan muhtin eamiálbmotservošiin lossa váttisvuodaid. Ovdamearkan Kanadas, go njurjonáhki gávpi lea EU:a gildosa dihte geahppánan, meahcásteaddjiid boadut leat njiedjan ja mángasat leat gártan heaitit ealáhusa. Dát lea dolvon sosiálalaš váttisvuodaide nugo alkoholismii ja juoba iešsorbmemiidda” Näkkäljärvi čilge.

Davvi dimenšuvnna ođdaseamos guoibmevuolta lea kulturguoibmevuolta. Forum deattuhii, ahte eamiálbmogiid aktiivvalaš oassálastin kulturguoibmevuhtii lea erenomáš dehalaš. ” Eamiálbmogiin

lea olu addámuš kulturguoibmevuhtii. Eamiálbmogiid musihkka, dáidda, duodji ja ovdanbukti dáidagat galggašedje leat guoibmevuoda guovddázis” Näkkäljärvi oaidná.

”Dál leat ožžon dehalaš áššiid foruma loahppaarvalussii ja mii galgat fuolahit das, ahte dat maiddái vuhtiiváldojit davvi dimenšuvnna sierra guoibmevuodain ja ovttasbarggus. Mii eamiálbmogat ja SPR galgat ráhkadit evttohusaid das, mo loahppaarvalusa dehalaš áššiid sáhtta ollašuttit. Erenomážiiti mii galgat guorahallat dan, mo eamiálbmogiid osolašvuoda sáhtta buoremusat sihkkarastit davvi dimenšuvnna ovttasbarggus. Boahtit giehtadallat ášši SPR:a stivrra čuovvovaš čoahkkimis cuoŋománus ja sávvamis oazžut dalle válmmaštallanbarggu bures álgui”, Näkkäljärvi muitala.

Davvi dimenšuvnna goalmát parlamentáralaš forum lágiduvvo Ruoššas jagi 2013.

Lassidiedut: Ságajodiheaddji Klemetti Näkkäljärvi, [klemetti.nakkalajarvi@samediggi.fi](mailto:klemetti.nakkalajarvi@samediggi.fi), +358505242109